

FORÆLDRE VAR VED AT KASTE HÅNDKLÆDET I RINGEN:

Når man er så langt ude, at man ønsker, de tager ens barn

En sidste hjælp i en voldsom og konfliktfyldt tid med vold og trusler i hjemmet har givet forældre fornyet håb på deres søns vegne



AF MARTIN HOVE THOMSEN
mht@herningfolkeblad.dk

HERNING Et forældrepar fra Herning Kommune sidder rundt om spisebordet i deres parcelhus og viser de mest kærlige tekstbeskeder fra deres 15-årige søn, som er begyndt i 9. klasse på en efterskole.

Han er taknemmelig. Forældrene Thomas og Anette er rørt. For bare et par år siden var sådanne beskeder fra deres søn Magnus utænkelige.

Det er ikke familiens rigtige navne. De ønsker at være anonyme af hensyn til deres og sønnens fremtid.

- Det var et hjem, der ikke fungerede, konstaterer far Thomas.

- Det var meget voldsomt, siger mor Anette med henvisning til konflikterne med deres søn.

Familien, der også tæller ældre søskende, har været med i kommunens Familie & Netværk-program, som er et af de mere intense tilbud, når alt andet er afprøvet, eller når en intensiv indsats er påkrævet.

- Han har smadret vinduer, truet mig med kniv og ville ikke i skole. Næverne sad løst, og han har både truet og slået. Og truet med at springe ud foran toget, fortæller Thomas.

- Det var hele paletten, som moren siger og slår fast:

- Vi var der, hvor man ikke kan komme længere ud.

- Anette gik ledig, og jeg var sygemeldt i seks uger. Vi har været langt ude. Det lyder voldsomt, men vi var der, hvor vi tænkte: »Ta' ham!« Det er groft at sige det om sin egen søn, men det var der, vi var, lyder det ærligt fra Thomas.

En svær skoletid

Allerede da Magnus skulle begynde i skole, var der overvejelser om, hvorvidt han var klar eller skulle vente et år. Forældrene besluttede, han kunne begynde i skole.

- Var det så klogt eller uklogt? spørger faren, der nok aldrig får et svar på det spørgsmål.

Dengang sad næverne også løst på sønnen. Noget var galt.

- Han var et nemt offer i skolen. Vi har altid snakket om, hvad det drejede sig om, siger Anette.

I løbet af sin skoletid havde Magnus en række forskellige klasselærere, og det betød, at der skulle startes forfra, hver gang en ny kom til. Derfor var det først i slutningen af 2019, at han kom i udredning. Og i marts 2020 fik han diagnoserne ADHD og den anden adfærdsforstyrrelse.

- Det gjorde, at vi fik syn for sagen, siger Anette.

- Vi var jo klar over, at der var et eller andet, siger faren og fortsætter:

- Diagnosen gjorde, at han kunne få tilbud om medicin, og vi kunne lære at bruge nye værktøjer til at støtte vores søn med ADHD og blive bedre til at forstå, hvorfor han reagerer, som han gør.

Værktøjerne kom fra Familie & Netværk-terapeuten Jette Cass. I et intensivt forløb gennem 10 måneder med ugentlige møder hjalp terapeuterne forældrene til at se bag om deres søns adfærd for på den måde at skabe en forståelse for, hvorfor han reagerer, som han gør. Og finde en



Da det så allersortest ud, var der ikke meget lys ude i horisonten. Trusler og vold var en del af forholdet mellem søn og forældre, men med intensiv hjælp fra Familie & Netværk-programmet fik forældrene nogle vigtige og afgørende værktøjer til at hjælpe og støtte deres søn, som i dag går på efterskole.

FOTO: HENRIK OLE JENSEN

måde at støtte ham, som ikke triggede ham.

- Han har større søskende, og det har nok været det allersværeste. At sådan, som vi har gjort hele tiden, det skal gøres anderledes med ham, siger moren.

Sønnen var selv med på nogle af møderne, og det var selv om han under forløbet ikke gav meget for terapeuten.

- Men jeg tror, hvis du spørger ham nu, så er han hjertens glad for, at hun er kommet i vores familie, siger Anette.

- Der er ingenting, der kommer af sig selv. Vi skal lære det hele, siger Anette og tager sig en lille pause.

- Følelsen af, at man ikke er god nok - det er virkelig svært, siger hun, mens tårerne pibler frem.

- Det var jo gået okay med de ældre søskende, siger hun.

God nok som forælder?

Forældrene kunne hurtigt mærke forbedringer, men det var hårdt at være i.

- Det er grænseoverskridende at skulle åbne sig for et vildt fremmed menneske, men vi faldt hurtigt i hak med Jette, siger Thomas.

Hun har lært dem nogle grundlæggende ting, der skal laves om.

- Det var ikke noget med: »I skal!« Det var mere »I kan gøre sådan og sådan, og hvad tænker I?« Det var et samarbejde, og det har været supergodt. Der blev ikke lagt fingre

imellem, men det blev sagt på en ordentlig måde. Der var ingen løftede pegefingre. Hun kunne godt forstå, hvordan vi havde det, siger Anette og tilføjer:

- Det var også selvudvikling. Vi blev bedre til at tage imod.

- Det kræver kræfter at sidde i det og vende sit inderste ud, siger Thomas.

- Der er Jettes fortjeneste, at vi er kommet igennem, siger Thomas.

- Vi kunne bare mærke, at det var lige dét, vi havde brug for. Kæmperos til dem, siger Anette.

De sender også en stor ros af sted til den gode klasselærer, der kom, og som blev en del af succesen.

- Hun kunne rumme ham og se, hvad han havde brug for, siger moren.

- Der er ikke to familier eller to unge, der er ens. Der er nogle røde knapper hos vores søn, og dem har vi lært at komme uden om. Og så nedtoner vi det, hvis han trykker på vores røde knapper, siger Thomas.

Den slags bliver betragteligt lettere, jo mere overskud forældrene har.

- Da vi afsluttede forløbet, tænkte jeg, at det kunne jeg slet ikke overskue. Det var et sikkerhedsnet. Men så gik det jo alligevel, siger Anette.

- Vi var nok klædt bedre på, end vi egentlig var klar over, siger Thomas.

Far og søn - og scootere

Nu går Magnus som nævnt på efterskole. Forældrene mærker, at sønnen bliver mere og mere moden og vokser i det.

- Han trængte til et sceneskift. Der skulle ske noget nyt. Han er jo en rar, social dreng, og det giver noget ro herhjemme, siger Thomas.

- Han har fået så mange nye venner, som kommer, fordi de kan lide ham. Det er fedt. Helt fantastisk, siger Anette.

Stor taknemmelighed

Familien er dybt taknemmelige for den hjælp, de har fået fra Familie & Netværk.

- Det er Jettes fortjeneste, at vi er kommet igennem, siger Thomas.

- Vi kunne bare mærke, at det var lige dét, vi havde brug for. Kæmperos til dem, siger Anette.

De sender også en stor ros af sted til den gode klasselærer, der kom, og som blev en del af succesen.

FAMILIE OG NETVÆRK-RESULTATER

Familie & Netværk er et specialiseret tilbud til forældre og systemer omkring et barn, der har adfærdsproblemer, eller som ikke trives i skolen, i fritiden eller i hjemmet. I en Familie & Netværk-indsats er forældrene, som er tættest på barnet eller den unge, de vigtigste samarbejdspartnere igennem hele forløbet.

I forløbet opstilles konkrete mål for den unge og familien, og gennem 4-10 måneder har familien en fast terapeut, der tilrettelægger indsatsen i forhold til familien og koordinerer med andre systemer, der involverer barnet.

Siden 2019 har Familie & Netværk været afprøvet i Aarhus, Herning og Randers kommuner, og den første evaluering af indsatsen viser, at Familie & Netværk hjælper de indskrevne børn, unge og familier.

Der er statistisk signifikante og positive udviklinger fra indskrivning til udskrivning på samtlige parametre, evalueringen har undersøgt. 85 procent af både familier, terapeuter og myndighedsrådgivere er tilfredse med forløbet, der i gennemsnit varer syv måneder.

Resultaterne fra 2019 til 2021 viser blandt andet, at de indskrevne børn og unge får øget tilknytning til skole eller beskæftigelse i løbet af indsatsen - andelen af børn og unge med skoletilbud eller beskæftigelse stiger således fra 66 procent til 80 procent. Tilknytningen bliver desuden mere stabil, da fraværet reduceres betydeligt.

Ved indskrivning i Familie & Netværk har de udsatte børn og unge store trivselsudfordringer, men ved udskrivning er problemtyngden betragteligt mindre. Derudover reduceres vanskelighedernes betydning for barnets dagligdag markant.

Evalueringen viser også en reduktion af problemadfærd herunder selvskadende adfærd, søvnbesvær og udadreagerende adfærd. Næsten halvdelen - 48 procent - af de børn og unge, som ved indskrivning vurderes som anbringelsestruede, er hverken anbragte eller anbringelsestruede ved udskrivning af Familie & Netværk.

Der ses desuden et stort fald i andelen af unge, hvor der er viden eller mistanke om kriminel aktivitet. Ser man alene på unge, som var involveret i kriminel aktivitet op til indskrivning, er der en reduktion på 70 procent.

Samme billede tegner sig for andelen af unge med et problematisk forbrug af rusmidler; 69 procent af de unge, som havde et misbrug i starten af forløbet, har det ikke længere ved afslutningen af Familie & Netværk. Indsatsen kan derfor umiddelbart siges at have god behandlingseffekt - også når man sammenligner med veldokumenterede misbrugsbehandlinger til lignende målgrupper.

KILDE: FAMILIE & NETVÆRK

Og når Magnus er hjemme i weekenderne, skruer han i scootere med sin far.

- Jeg elsker at gå dernede med ham, smiler Thomas som et klart bevis på, at far- og søn-forholdet er blevet bedre.

Forældrene er klar over, at de ikke er i mål.

- Det er »ongoing« hele tiden. Sådan vil det være. Men vi bliver »godere og godere«, som Tørfisk siger. For os som familie er jeg ikke

nervøs. Jeg er mere nervøs for, hvordan det skal gå ham på arbejdsmarkedet, men jeg har troen på, at det nok skal gå, siger Thomas.

»ADHD er en gave - du skal bare lære at udnytte den,« har familien fået at vide af en bekendt.

Det giver håb.

- Det har været en vild rejse, siger Thomas.

FAMILIE & NETVÆRK-PROGRAMMET:

Et af de sidste trin inden anbringelse

Siden 2019 har Herning Kommune benyttet Familie & Netværk i svære familiesager. Og det virker, viser den første evaluering

AF MARTIN HOVE THOMSEN
mht@herningfolkeblad.dk

HERNING I 2019 gik Herning Kommune over til at benytte det såkaldte Familie & Netværk-program. Det er et skræddersyet, fleksibelt, kortvarigt og systematisk behandlingstilbud baseret på en intensiv, familie- og netværksbaseret indsats - et program, som tages i brug overst oppe på indsatstrappen, som en slags sidste udvej for at komme på rette vej, inden en eventuel anbringelse kommer på tale.

Målgruppen er udvidet til børn i aldersgruppen 6-17 år, og selve programmet er både evidens- og adfærdsbaseret. Både i forhold til de udadreagerende børn og de indadreagerende, som isolerer sig.

Forskellige problematikker

Familie & Netværk er et samarbejde mellem Herning Kommunes afdeling center for børn og forebyggelse og den selvejende institution Metodecentret i Aarhus. Sidstnævnte står blandt andet for at kvalitetssikre og indsamle data, mens Herning Kommune så at sige står for driften af programmet.

Der bliver generelt gået meget analytisk til værks.

- Vi arbejder multisystemisk, og det er vigtigt. Det betyder, at vi snakker med skolen, vi snakker med forældrene, og nogle gange snakker vi med barnet, men ikke

altid. Vi ser også på barnets kammerater, og om barnet har et fritidsjob og fritidsaktiviteter, siger Bente Stalk, inden Bettina Hedegård tilføjer:

- Netværket betyder enormt meget. Først vil man sige, at det er dårlige forældre. Men det er det ikke. Der er mange ting, der spiller ind.

Det virker

Når nu der måles på alt og indsamles et hav af data, er det også lettere at se, om indsatsen gør en forskel. Og det gør den ifølge Bettina Hedegård.

- Vores erfaring er, at det her virker. Vi undgår at anbringe nogle børn, og vi skal gå langt for ikke at anbringe, siger hun og fortsætter:

- Vi analyserer hver eneste detalje, og det hænger jo godt sammen med Herning-modellen.

Familier er i gennemsnit i et forløb på syv måneder, og under det intensive forløb kan familierne altid kontakte den tilknyttede terapeut - døgnet rundt, ugen igennem.

Visitationen foregår altid gennem familiens socialrådgiver, som tager kontakt til Familie & Netværk.